

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De horis canonicis a sacerdotibus dicendis, Tractatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

seprehenditur, nullo modo debet sumi, nec alteri dari: ne ca-
 lie vite vertatur in mortem: sed diligēter in vasculo seruari de-
 bet: et ne factum remaneat imperfectum, debet aliud vinum ap-
 poni: et sacerdos debet resumere cōsecrationem sanguinis de-
 mo, et sacrificium perficere. Hoc intellige si corpus non sian-
 sperit, qz tūc aliter faciendus esset, sicut supradictum est in rub.
 de defectu panis et vini. scy nouum panem apponat. Regula est
 autem, qz nihil abominabile sumi debet occasione huius facti.
 arg. de conse. dist. 2. si per negligentiam. Hec San. Thom.

De noua specie apparente. Cap. 66.

Quando corpus Christi apparet in alia specie, cuius usus hu-
 ius facti sit per manducationes, quando scilicet apparet
 in specie pueri, vel carnis cruentate, vel simili modo, nō habet
 rationes cibi: nec debet sumi ab eo cui sic apparet. Quod si om-
 nibus appareat, debet cum reliquijs poni. Hec San. Thom.

**De horis canonicis a sacerdotibus dicendis, et libro qui
 intulatur Via salutis, edito a Dño Armando de Auzé-
 ria, Abbate S. Saluatoris de Lodona.**

Dictum est supra de sacramento missę, ad quod probi-
 beamur accedere nisi lotis manibus: id est sine lau-
 dibus Domini nostri Iesu Christi. Et ideo sancta
 mater ecclesia septem laudes, id est horas canonicas
 instituit quolibet die Deo per clericos, et specialiter presbyte-
 ros offerendas. De quibus loquitur psalm. 118. Septies in die
 laudem dixi tibi domine: et transumptiue, 91. dist. c. Presbyter.
 De celeb. miss. cap. 7. et ibi plene in glo. si. Nam sicut cadimus se-
 pties in dies per peccatum, vt habetur Luc. 17. et de peni. dist. 3.
 c. septies, ita resurgamus per septem horas, id est laudes cano-
 nicas: et primo dicendum est de hora matutinali.

De matutinis. Cap. 67.

Glorias, qz matutinum officium propter carnis illecebras do-
 mandas psallendo et orando, fuit a sanctis patribus insti-
 tutum. Probatur, eccle. 31. Vigilia honestatis tabefaciet car-
 nes. Et dñr matutine cōter i media nocte, vt ait propheta:
 Media nocte surgebā ad confitendum tibi ps. 118. Et habetur
 transumptiue, 91. dist. presbyter mane, et de celeb. miss. ca. 1. Ita
 noct. qz Christus in eadem hora natus fuit. Secunda ratio

est: quia in illa hora captus fuit tempore passionis, et illis a iudeis. Tertia ratio est: quia illa hora vel quasi surrexit, et infernum spoliavit, et venturus est iudicare seculum per ignem: prout multi dicunt, et habetur Matth. 25.

De laudibus. Cap. 68.

Laudes vero dicimus ad tentationes diaboli repellendas, unde Isa. 26. Expergiscimini et laudate, qui habitatis in pulvere sgaris. Sic dñs ad coronam glie obtinendam, iuxta illud qd dñs in Inuitatorio quadragesime: Nō sit vobis vanū mane surgere aī lucē: qz pmissit dñs coronam vigilātib. Et dicimus hoc officium in signū, qz iudei valde mane aī ortū diei puenērūt et se pgregauerūt vt interficerēt Iesum. Scda rō, quare i hac hora laudes deo vero canimus, est vt ei decius natiuitate et captione et nra liberatione grās agamus, et eius aduentū cū gaudio expectemus. Tertia rō ē, quare laudes illa hora dicim⁹, qz de⁹ mūdū in mane creauit, et Aegyptios in mare submersit, et a mortuis resurrexit. Et ideo psonus est, vt illa hora deo laudes debitas referam⁹, ne i mare hui⁹ mūdi cū Aegyptiis demergamur, et vt p nra creatione, et ei⁹ resurrectiōe grās deo reddam⁹.

De prima. Cap. 69.

Primam dicimus in signū, qz ista hora Chīs ad templum pueniebat, et ppl's mane ad euz venire festinabat. Et ideo nos exemplo ei⁹ ad horam primam vadim⁹: et in ortu solis eā dicimus. Scda rō quare ista hora prima diei pot esse, qz tali hora Chīstus ligatus Pilato fuit iudici pntatus, vt hī Matth. 27. Tertia ratio est, quia ista hora mulieribus apparuit, vt habetur Jo. 20. Et ideo i hac hora prima diei laudes deo exolumus, vt ipsum unitemur, et sibi resurgenti et apparenti grās agamus, et vt tanq̄ oīuz principio ipsius diei primitias exolum⁹.

De tertia. Cap. 70.

Tertiam dicimus in signū, qz illa hora Chīs linguis iudeoū morti fuit adiudicatus, vt hī de pe. vi. 1. periculose. Secunda ratio est, qz in hora tertia spūs scūs super discipulos descendit. Unde cantat scām ecclesia. Dum hora cunctis tertia, et Act. 2. cum sit hora diei tertia. Tertia rō est, quia tali hora Chīs ad columnam fuit ligatus, et ibidem atrociter verberatus, deinde fuit in cruce positus, vt clare hñr ista omnia de Chīstī passione

passione in sacris euangelijs. et de cons. dist. 1. nocte sancta.

De sexta. Cap. 71.

Sexta dicimus in signu. q. i illa hora fuit Chrs crucifixus manibus militu. vt h. Jo. 19. et de pe. dist. 1. periculose. **S**ecunda ro est quare in hora sexta oramus, q. ista hora Chrs clavis paxus est, et tunc tenebre per vniuersum mundu facte sunt. Ita sol quasi lugens vestibus nigris se induit, vt crucifigentibus deu lumē nō pberet, immo phiberet in quantu posset, prout legitur Lu. 23. **T**ertia ro est, quare i hora sexta deu laudamus, q. tali hora Chrs discipulis suis recubentibus apparuit, et ipis cernentibus est eleuatus in celum, Lu. 24. Act. 1.

De nona. Cap. 72.

Nonam dicimus in signu. q. Christus dei filius passus illa hora reddidit Deo patri spm, dicens. In manus tuas re. vt h. Lu. 23. et de celeb. mis. cap. In quadam. Si non ad esse hominis. **S**ecunda ratio est, quare hora nona deum laudamus, quia illa hora, vt legimus, miles cum lancea latus aperuit, vnde exiit sanguis et aqua, vt h. Jo. 19. et de cons. dist. 2. c. 1. de sum. ma trin. c. 1. in cle. **T**ertia ratio est, quia in hora nona ceterus apostolorum ad orandu conuenire consueuerat. Act. 3. Et ideo nos exemplo ipsorum idē facere debemus, idē ita illud quod habetur de elec. c. significasti. 2. q. 1. c. Deus omnipotens.

De vespertina. Cap. 73.

Vesperas dicimus in signu. q. Chrs illa hora, cu sero factu esset, in cena sacri corporis et sanguinis sui instituit, et pedes discipuloru lauit, vt h. Jo. 12. **S**ecunda ro est, quare in hora vespertina deu laudamus: q. ista hora Chrs fuit depositus: prout h. Matth. 27. **T**ertia ro est, quia in hora vespertina discipulis euntibus in castellu Emaus Christus in habitu peregrini apparuit, vt habet Luc. vlti. et 1. q. 1. Dominus in prima.

De completorio. Cap. 74.

Completorium dicimus in signu q. illa hora corpus Chri positu fuit in sepulcro, vt h. Lu. 23. et de ps. di. 1. psulto. **S**ecunda ro est, quia in hac hora Christus sudauit guttas sanguinis seu sanguineas, vt habetur Lu. 22. de cele. mis. c. In quadam. Spe. in fi. **T**ertia ro est, quia in hac hora deputata fuit custodia monumenti sui sacratissimi corporis, vt habetur Matth. vlti.

Quare

Est notandum, quia cōtingit peccare tripliciter, scilicet corde, ore, & opere. Ideo tribus modis diuersis incipiuntur horę. Et matutine quidem per Domine labia mea aperies. Completorium per Conuerte nos Deus salutaris noster. Alię horę per medium, scilicet Deus in adiutorium meum intende.

Domine labia, dicimus contra peccata oris. Deus adiutorium, contra peccata operis. Conuerte nos Deus, contra peccata cordis. Sed quia in peccato cordis & oris est aliquid operis, ideoq; per omnes horas diei dicimus, Deus in adiutorium, & postea, Domine labia mea aperies. Et ratio est: quia sine auxilio Dei, nec corpus, nec labia ad eius laudem operari, vel aperiri possunt. Et ideo dicitur Joan. 15. Sine me nihil potestis facere: & habetur transumptiue. 26. q. 1. c. Episcopi coram.

Hymni qui dicuntur ad horas diei, significant laudem. **P**salmi, qui similiter dicuntur ad horas, significant bonam & diuinam operationem. **A**ntiphone significant charitatis copulam. **C**apitula, exhortationem boni operis, seu diuini. **R**esponsoria significant bona opera. **C**lericuli significant fructus. **O**ratio, significat misericordiam Dei, quę precedit, & subsequitur hominem in bonis operibus.

De his qui tenentur dicere horas canonicas. Cap. 76.

E nota q; sacerdos promotus ad sacros ordines, vel hñs beneficium ecclesiasticum, tenetur ad istas septem horas diceudas, vt probatur, 9. dist. c. presbyter. & de cele. miss. c. presbyter. & ar. de apostatis. ca. 1. Et hoc verum est, nisi sint infirmi, nam tunc excusant. ar. 9. dist. ca. clericus victum. Et ex hoc patet q; non debēt immiscere horas sub vna orōne, sicut aliqui faciūt male: sed singulas dicant distincte. Debet autē clericus horas reddere in ecclesia, si pōt, iuxta dictuz Psalmistę. In ecclesiis bñdicite dñm: Alias reddat vbi honeste & cōmōde poterit. Debet et se pformare clerici iuxta modū & ordines dñficiandi sup ecclesie cathedralis. De conse. dist. 2. Institutio. 12. dist. de his. **O**fficium vero mortuorum pretermitti non debet: nisi dies solennis impediret: vt ext̄sa de celeb. miss. ca. quidam enim. Et est ratio, quia quicquid possidemus, ex mortuis habuimus.

Quibus

Tria ex sacris canonicis sunt accepta, que ligat ad diuina officia hofes, Ordo, beneficiū, & solēnis religiosi pfectio.